

Sygn. akt III KK 517/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 stycznia 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Siuchniński (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Małgorzata Gierszon

SSN Andrzej Stępka

Protokolant Katarzyna Wępa

w sprawie **A. K.**

oskarżonego z art. 178a § 1 i § 4 k.k.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 9 stycznia 2020 r.,

kasacji, wniesionej przez Ministra Sprawiedliwości - Prokuratora Generalnego
od wyroku Sądu Rejonowego w I.

z dnia 5 października 2016 r., sygn. akt II K (...),

**uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi
Rejonowemu w I. do ponownego rozpoznania.**

UZASADNIENIE

K. został oskarżony o to, że w dniu 27 czerwca 2016 r. w miejscowości K. gmina Z. prowadził w ruchu lądowym pojazd mechaniczny V. nr rej. (...) w stanie nietrzeźwości tj. mając 1,47 mg/l; 1,42 oraz 1,39 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu będąc wcześniej prawomocnie skazanym za prowadzenie pojazdów mechanicznych w stanie nietrzeźwości wyrokiem Sądu Rejonowego w I. z dnia 31

marca 2008r, sygn. akt VI K (...) za przestępstwo z art. 178a § 1 tj. o przestępstwo z art. 178a § 1 i § 4 k.k..

Sąd Rejonowy w I. uznał tego oskarżonego za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu i na podstawie art. 178a § 1 i § 4 k.k. skazał go na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności; na podstawie art. 42 § 3 k.k. orzekł wobec niego środek kamy w postaci dożywotniego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych oraz na podstawie art. 43a § 2 k.k. orzekł świadczenie pieniężne w wysokości 10.000 (dziesięciu tysięcy) złotych na rzecz Funduszu P.

Wyrok ten nie został zaskarżony przez żadną ze stron i uprawomocnił się w dniu 13 października 2016r.

Kasację od tego wyroku, na korzyść oskarżonego, wywiódł Minister Sprawiedliwości – Prokurator Generalny zarzucając: *„rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa karnego procesowego, to jest art. 387 § 1-3 k.p.k., polegające na niezasadnym uwzględnieniu, wniosku oskarżonego o wydanie wyroku skazującego bez przeprowadzenia postępowania dowodowego, pomimo braku ustawowych warunków do wydania orzeczenia w tym trybie, albowiem w świetle danych z Krajowego Rejestru Karnego zachodziła wątpliwość co do prawidłowości przyjętej kwalifikacji prawnej czynu zarzucanego oskarżonemu wymagająca przeprowadzenia dalszego postępowania dowodowego, w zakresie uprzedniej karalności oskarżonego, którego zaniechanie, doprowadziło do wydania wyroku skazującego A. K. za przestępstwo z art. 178a § 4 k.k., z rażącym naruszeniem tego przepisu prawa karnego materialnego oraz przepisu art. 76 § 1, lb i § 2 k.k. w zw. z art. 108 k.k. i art. 107 § 4 i 6 k.k. wyrażającym się w przyjęciu, że oskarżony dopuścił się czynu będąc prawomocnie skazanym za przestępstwo z art. 178a § 1 k.k. wyrokiem Sądu Rejonowego w I. z dnia 31 marca 2008 r., sygn. akt VI K (...), podczas gdy zarówno to skazanie jak też wcześniejsze uległy zatarciu z mocy prawa w dniu 8 kwietnia 2012 r. i w dacie popełnienia przypisanego czynu - 27 czerwca 2016 r. – A. K. nie był osobą prawomocnie skazaną za prowadzenie pojazdu w stanie nietrzeźwości, co implikowało konieczność skazania wymienionego za czyn z art. 178a § 1 k.k.”.*

W konkluzji skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w I. do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja jest zasadna w stopniu oczywistym.

Skarżący zasadnie zauważył, że opis czynu zarzuconego w akcie oskarżenia, a następnie przypisanego oskarżonemu w niezmienionej formie w zaskarżonym wyroku, wskazuje na popełnienie przez oskarżonego przestępstwa w warunkach swoistej recydywy z art. 178a § 4 k.k. wynikającej ze skazania wyrokiem Sądu Rejonowego w I. z dnia 31 marca 2008 r., sygn. akt VI K (...).

Jest jednak oczywiste, że przypisanie oskarżonemu działania w warunkach owej swoistej recydywy wymagało dokonania precyzyjnych ustaleń odnośnie do tego, czy skazanie to nie **uległo już**, w dniu 27 czerwca 2017r. tj. w dacie popełnienia przypisanego mu w przedmiotowej sprawie przestępstwa, **zatarciu**.

Niestety, takich ustaleń – jak się wydaje – Sąd Rejonowy w I. nie poczynił.

W każdym zaś razie trafnie w uzasadnieniu kasacji Ministra Sprawiedliwości - Prokuratora Generalnego wskazano na istnienie istotnych wątpliwości w tej mierze. Wątpliwości te wynikają z danych zawartych w informacji o osobie z Krajowego Rejestru Karnego (k.10 -11). Wskazano tam, że A. K. został skazany trzema wyrokami. Ostatnim wyrokiem Sądu Rejonowego w I. z dnia 31 marca 2008 r., w sprawie VI K (...), A. K. został skazany za czyn z art. 178a § 1 k.k. m. innymi na karę 4 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 3 lat tytułem próby, przy orzeczeniu środka karnego w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 4 lat. Wyrok ten uprawomocnił się w dniu 8 kwietnia 2008 r. W danych o wykonaniu kary wskazano, że wykonano orzeczone także tym wyrokiem; karę grzywny w dniu 17.04.2008 r. oraz świadczenie pieniężne w dniu 5 maja 2008 r. Biorąc pod uwagę treść art. 76 § 1 k.k., w myśl którego skazanie ulega zatarciu z mocy prawa z upływem 6 miesięcy od zakończenia okresu próby i przy uwzględnieniu § 2 powyższego przepisu (stanowiącego; jeżeli wobec skazanego orzeczono grzywnę, środek karny, przepadek lub środek kompensacyjny, zatarcie skazania nie może nastąpić przed ich wykonaniem, darowaniem albo przedawnieniem ich wykonania), zachodziła potrzeba poczynienia czynności dowodowych, mających na celu ustalenie czy nastąpiło zatarcie skazania a to poprzez dopuszczenie dowodu z akt

wykonawczych przedmiotowej sprawy. Uwzględniając treść przepisu art. 76 § 1 b k.k. odsyłającego do art. 108 k.k. wskazującego, że jeżeli sprawcę skazano za dwa lub więcej nie pozostających w zbiegu przestępstw, jak również, jeżeli skazany po rozpoczęciu, lecz przed upływem, okresu wymaganego do zatarcia skazania ponownie popełnił przestępstwo, dopuszczalne jest tylko jednoczesne zatarcie wszystkich skazań, w dalszej kolejności należało ustalić, czy wcześniejsze skazania mają wpływ na sytuację prawną oskarżonego w tym zakresie.

Trafnie zauważono w uzasadnieniu kasacji, że lektura akt Sądu Rejonowego w I. z dnia 31 marca 2008 r. w sprawie o sygn. VI K (...), w tym akt wykonawczych - sygn. VI Wzaw (...) pozwala na stwierdzenie, że skazanie to uległo zatarciu z dniem 8 kwietnia 2012 r. W sprawie tej oskarżony wykonał wszystkie nałożone na niego obowiązki. Kara grzywny została wykonana w dniu 17 kwietnia 2008 r. (k. 70), natomiast świadczenie pieniężne w kwocie 100 złotych na rzecz Fundacji P. w Łławie oskarżony uiścił dnia 5 maja 2008 r. Nadto orzeczony środek zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych został wykonany w okresie od dnia 8 kwietnia 2008 r. do dnia 8 kwietnia 2012 r. (k. 81), przy czym wykonanie tego środka nastąpiło po pozytywnym upływie okresu próby i dalszych sześciu miesięcy, a tym samym wyznaczało moment zatarcia tego skazania.

Podobnie uległo zatarciu wcześniejsze skazanie wyrokiem nakazowym Sądu Rejonowego w E. z dnia 26 października 2004 r., w sprawie X K (...), którym A. K. został skazany za czyn z art. 178a § 1 k.k. na karę 12 miesięcy ograniczenia wolności przy orzeczeniu wobec niego środka karnego w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 2 lat, a także skazanie wyrokiem Sądu Rejonowego w I. z dnia 11 stycznia 2000 r., w sprawie II K (...), którym A. K. wymierzono jedynie karę łączną 6 miesięcy ograniczenia wolności.

W tej sytuacji skarżący prawidłowo wykazał, że zaniechanie przez Sąd Rejonowy przeprowadzenia postępowania dowodowego mającego na celu poczynienie prawidłowych ustaleń w zakresie uprzedniej karalności oskarżonego, przy uwzględnieniu przepisów regulujących zasady „przedawnienia skazania”, najpewniej doprowadziło do przyjęcia wadliwego opisu i kwalifikacji prawnej czynu przypisanego A. K. , prowadząc w konsekwencji do skazania go z art. 178a § 4 k.p.k.

Skarżący skutecznie powołał orzecznictwo Sądu Najwyższego, w którym wypracowany został jednolity pogląd, że przesłanką owej surowszej kwalifikacji czynu jest stwierdzenie, że prawomocne skazanie sprawcy za opisane przestępstwo nie uległo zatarciu w dacie wyrokowania (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 stycznia 2019 r., sygn. akt III KK 699/18. Lex nr 2603316). To stanowisko zachowuje swoją aktualność.

Wobec powyższego oczywistym jest - przy uwzględnieniu powołanych wyżej okoliczności – że zasadność przypisania A. K. przestępstwa z art. 178a § 4 k.k. budzi nadzwyczaj poważne wątpliwości a to w razie ich potwierdzenia się przy ponownym rozpoznaniu sprawy stanowiłoby o rażącym naruszeniu zarówno tego przepisu, jak i przepisu art. 76 § 1, lb i 2 k.k., art. 107 § 4 i 6 k.k. w zw. z art. 108 k.k.

W tych okolicznościach koniecznym okazało się uchylene zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w I.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł jak w wyroku.